

УДК 72.04.01

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ВНУТРІШНЬОГО ВИСТАВКОВОГО ПРОСТОРУ: КОМПОЗИЦІЙНІ ПРИЙОМИ ТА ЗАСОБИ

Абизов В. А., Сідорова А. О.

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета. Виявити особливості дизайну внутрішнього виставкового простору та запропонувати загальні рекомендації щодо його формування.

Методика. Вивчення і аналіз літературних джерел, порівняльний аналіз, історичний аналіз виставкового середовища, графоаналітичний аналіз виставкового простору, узагальнення досвіду проектування та будівництва виставкових комплексів.

Результати. Проведені дослідження дали можливість обґрунтувати теоретичні основи оформлення внутрішнього виставкового простору, розробити пропозиції щодо планувальних та композиційних прийомів розташування експонатів. Також розглянуто варіативність оформлення експонатів, їх освітлення та кольорове рішення загального внутрішнього простору.

Наукова новизна. Визначені особливості формування дизайну та планувальної структури виставкового простору; визначені композиційні прийоми, варіативність розташування й оформлення експонатів, їх освітлення та кольорове рішення в інтер'єрі.

Практична значимість. Результати досліджень можуть бути використані при проектуванні дизайну виставкового простору та складанні завдань на його проектування.

Ключові слова: дизайн, виставка, внутрішній простір, композиція, колір

В останні роки дизайн виставкових просторів все більше розвивається в Україні. В той же час, більшість сучасних українських виставок проводяться у випадкових приміщеннях: в палацах спорту, у фойє кінотеатрів, клубів та адміністративних будівлях та мають недосконалі дизайнерські рішення.

Сучасні виставки мають використовуватися не тільки для експозиції, а й для відпочинку, зустрічей та спілкування людей. Вони утворюють сприятливе середовище для різних видів культурної діяльності та їх активної взаємодії. Також виставки, як фактор наукового процесу, посідають важливе місце в налагодженні економічних зв'язків і міжнародного співробітництва.

Особлива роль виставок полягає в тому, що вони стимулюють позитивні структурні зміни в економіці, сприяють освоєнню нових ринків вітчизняною продукцією, розвитку ділової активності в більшості галузей промисловості, сфері послуг та культури.

При цьому ставляться такі завдання, як показ досягнень, обмін інформацією та досвідом. При організації виставок ключовими питаннями є створення їх привабливого дизайну з урахуванням специфіки експозиції.

Виставковий простір в сучасних умовах зазнає значних змін: від статичного до гнучкого та динамічного, з відповідною технологічною платформою.

Загальний розвиток виставкової діяльності в Україні потребує практичних та теоретичних досліджень, які дадуть змогу розробити повну та правильну нормативну базу для оформлення виставкового простору.

Ефективність виставкової діяльності в нашій країні ще не повністю оцінена, з цього випливає велика кількість недоробок і помилок в роботі вітчизняних виставок.

Проблема організації виставок потребує розгляду композиційних прийомів та засобів оформлення внутрішнього простору, варіативність розташування й оформлення експонатів, їх освітлення та кольорового рішення в інтер'єрі.

Проблематика художньої організації експозицій та освітлення частково висвітлюється у роботах С. В. Богородського, Р. Кліксата, В. І. Ревякіна. Також великий вклад у виставкову планувальну систему зробили такі відомі вчені: В. Абизов, А. Л. Гельфонд, В. В. Куцевич, О. Слепцов та інші.

Але слід зазначити, що загальні дослідження, які повністю розкривають проблематику організації внутрішнього виставкового простору та вимоги до оформлення експозицій, не достатньо розглянуті.

Постановка завдання

У зв'язку з відсутністю, часто-густо, належної організації внутрішнього простору для експозицій, актуальною проблемою стає виявлення композиційних прийомів і засобів дизайну виставкового простору, чому власне і присвячене дане дослідження.

Результати досліджень

Загальний розвиток виставкової діяльності потребує розробки відповідних сучасних вирішень внутрішнього простору виставкових закладів. Ефективність виставкової діяльності напряму залежить від якості та правильності організації експозиції, вмілого застосування композиційних засад організації її середовища. Закони композиції виставкового простору засновані на законах сприйняття, які працюють на підсвідомому рівні. Характерною особливістю композиції є функціональна організація внутрішнього середовища виставкового простору. Саме функціональна організація простору створює

єдиний цілісний архітектурний образ за формою та змістом. Однією складовою такої раціональної організації виставкового середовища є графік руху (рис. 1).

Графік руху відвідувачів відіграє не тільки функціональну роль, а й впливає на загальне композиційне вирішення виставкового простору. Йому має бути підпорядкована загальна композиційна ідея простору. Такий прийом здебільшого використовують у показі невеликих за розміром експонатів. У таких виставках внутрішній простір побудований на грі асоціацій, усі експонати розповідають одну й ту ж історію [1-2].

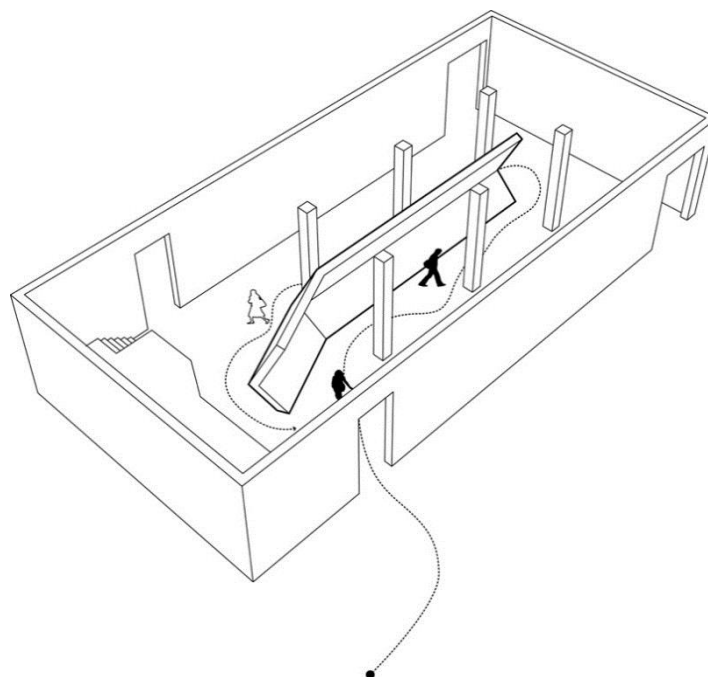

Рис. 1. Графік руху для фотовиставки

Важливим є об'єднати потік людей таким чином, щоб вони могли легко орієнтуватися у просторі виставки, не відчуваючи нудьги або втоми. Дизайнер повинен враховувати всі особливості внутрішнього простору виставки та запобігти виникненню натовпу. Вхідна група повинна направляти відвідувачів галереї до зачину виставки. Слід брати до уваги, що при вході в галерею глядач прагне, як правило, повернути праворуч. Шаблон графіку руху слід розробляти з урахуванням цієї особливості.

Переповнене, спекотне або галасливе приміщення, ніколи не сприяє створенню гармонійного середовища. Слід заздалегідь передбачити досить просторі коридори, проходи та інші традиційні зони, такі як двори і мансардні вікна [5]. Також повинні бути враховані зони для відпочинку відвідувачів, які освітлені денним світлом. Сидіння на

потрібній дистанції від великих за габаритами робіт дають відвідувачам можливість зупинитися і оглянути роботу, не стоячи протягом тривалого періоду часу.

Графік руху допомагає «читати» виставку в певному встановленому порядку. Так можна виділити два основних види графіків руху – деревоподібний та мережевий. В деревоподібному способі кожен предмет витікає один з одного, як гілля у дерева. Великі предмети переходять в середні, середні в малі. В мережевому варіанті об'єкти витікають один з одного, утворюючи розгалужену мережу.

Надалі слід вирішити композиційний прийом розташування об'єктів – симетричне або асиметричне [1]. Симетричне розташування потребує організувати об'єкти відносно центральної осі виставкового простору, іншими словами, внутрішній простір буде виглядати однаково з обох сторін, утворених горизонтальним або вертикальним поділом [3]. Через свою дуже структуровану і пропорційну природу симетричний баланс найкраще підходить для випадків, коли бажаний ефект вимагає почуття порядку, ясності і послідовності. Для очей ідея балансу і повторення, яка слідує за ідентичним ритмом, є місцем відпочинку, і за цим типом організації легко слідувати. Такий прийом підходить більше для виставок, організованих за принципом анфіладної галереї. Асиметричне розташування, у свою чергу, потребує розміщувати об'єкти не дзеркально відносно основної осі [3]. Такий прийом часто використовується для показу малих за розміром експонатів, таких, як аксесуари, одяг, невеликі скульптури та ін.

Проте сучасні експозиції бувають іноді настільки великими, що відвідувач не може ознайомитися з усіма матеріалами, не кажучи вже про їх глибоке вивчення. У зв'язку з цим особливо важливим є організація виставки за допомогою таких композиційних прийомів, які допомагають виявити та підкреслити провідні експонати, а саме: створення вільного простору навколо їх; виділення експоната розміщенням; контрастне вирішення навколишнього простору за кольором, розмірами, оформленням; застосування спеціального освітлення. Значення провідних експонатів може бути підкреслено місцем їх розташування в залі, на стенді, стіні.

Одним із важливих композиційних прийомів – є визначення композиційного центру експозиції. Виставка повинна сприйматися як єдине ціле. Для цього її будують стосовно єдиного вузла, званим композиційним центром. Потрапляючи у виставкове приміщення, погляд відвідувача, як правило, прагне до об'єктів, що розміщені в центрі. Відповідно до цього такі об'єкти можуть бути виділені кольором, розміром або формою

[1]. Тому, щоб виділити окремі експонати, підкреслити їх значущість навколо них залишають великий простір, що сприяє концентрації уваги на певних об'єктах показу.

Важливим композиційним прийомом і засобом є масштаб, який слід брати до уваги в вирішенні внутрішнього простору виставок. Так, великі за розміром експонати, наприклад, автомобіль, потребують значно більшого простору, аніж маленькі. В основі масштабу лежить співвідношення розмірів з урахуванням параметрів об'єктів, що експонуються [1-2]. Часто виникає проблема, коли занадто великі експонати намагаються поставити у занадто малий простір і навпаки. Тому варто забезпечувати масштаб і композиційну врівноваженість виставкового простору, який має відповідати не тільки розмірам експонатів, але й їх зручному огляду.

Важливим композиційним засобом є організація відповідного освітлення в інтер'єрі виставки. Освітлення є критично важливим компонентом та композиційним прийомом в виставковому середовищі, тому що саме світло дозволяє відвідувачам розглядати об'єкти та знайомитися з пам'ятками мистецтва. Як правило, в виставковому просторі використовують два типи світла – природний і штучний. Взагалі у літературі виділяють певні вимоги до освітлення, а саме спрямованість основного світлового потоку на виставкову зону, що досягається правильним розташуванням джерел світла по відношенню до експозиційної площі, усуненням відблисків від експонатів і забезпечення більшої яскравості експонатів щодо фону [3-4].

При проектуванні виставкового простору слід обов'язково впроваджувати денне світло. Так, денне світло може бути використано для драматизації і пожвавлення дизайну будь-якого простору. Пору року, час доби і територіальне положення будівлі є факторами, які безпосередньо впливають на дизайн освітлення і те, як люди сприймають оточуючий простір. Наприклад, якщо кімната маленька, з високими стелями, при денному світлі вона буде сприйматися як велика. Але якщо кімната велика та з низькими стелями, загальний простір може бути візуально обмеженим і маленьким. Розташування достатньої кількості вікон, або скління, надає багатий потік природнього світла, що сприяє варіативності дизайну внутрішнього простору.

Для виявлення експонатів, створення чіткої відмінності між експозицією і оточенням, між формою і фоном у об'ємних предметів використовуються світлотіньові ефекти, у площинних – контраст по яскравості і кольору. Освітлення створює першорядний і другорядний поділ розгляду експонатів. Таким чином, слід користуватися не тільки загальним освітленням, а й локальним, завдяки якому експонати «не

випадають» із загального композиційного рішення. Локальне освітлення є дієвим композиційним засобом, який підкреслює і виділяє експонат у внутрішньому середовищі виставки.

Такий композиційний прийом, як контраст – це різко виражена протилежність за певними особливостями, протиставлення, боротьба різних об'єктів в композиції [1]. Завдяки контрасту об'єктів виникає динаміка, відчуття руху в сторону домінантного експонату. Контраст може бути за формою, кольором, розміром, масою, структурою. Так, наприклад, одноманітний перегляд виставки може перериватися кінопереглядом, або звуковим супроводом. Але не слід зловживати контрастним прийомом, краще його поєднувати з нюансом. Нюанс – це слабо виражені відмінності між об'єктами по формі, розміру, кольору [1]. Екстремальна різноманітність може перетворити простір в хаотичне нерозбірливе приміщення, протилежне єдності. Але іноді це працює. Таким чином, по суті, нюанс і контраст – це дві складові одного цілого. Загальний ефект композиції, що знаходиться на грані цих двох композиційних прийомів, можна охарактеризувати як «цікавий», «захоплюючий» і «унікальний». Правильне поєднання контрасту з нюансом створює гармонійне та привабливе середовище для відвідувачів виставки.

Яскравим прикладом контрастного композиційного прийому виступає художня галерея Ісаака Мішка у Дартмутському коледжі (рис. 2). У галереї Ісаака Мішка використовуються різні типи контрасту, щоб повною мірою відчувалася динаміка по всій виставці, підкреслювалися певні особливості експонатів. Кольори холодного і теплого діапазону та розташування картин, забезпечують кілька різних типів контрасту. Два кольори, що прикрашають стіни, темно-синій і жовто-коричневий, контрастують внутрішньо. У теорії колористики ці два кольори доповнюють один одного, а це означає, що при поєднанні вони утворюють яскравий контраст. Динаміка та рух приміщення створюється завдяки цьому композиційному прийому. Художньо такий прийом привертає погляд глядача і створює ілюзорний маршрут від передньої частини галереї до задньої частини, подібно до ефекту річки в пейзажному живопису, що притягує погляд глядача від переднього плану до дальнього.

Ще одним важливим композиційним прийомом є вдале застосування в інтер'єрі кольору. Колір є одним з невід'ємних ознак природного, предметного та внутрішнього середовища. Кольорова гамма має вирішуватися не ізольовано для кожного приміщення, а бути єдиним задумом для всього внутрішнього простору виставки. Важливо розуміти,

як колір впливає на звичайну людину і вашу цільову аудиторію. Головним фактором в кольоровому рішенні виставкового простору – це звернення уваги на експонат. Внутрішня середа виставки повинна підпорядковуватися експозиції. Колір і фактура ні в якому разі не повинні відволікати від експонованих об'єктів, а повинні доповнювати їх і акцентувати на них увагу.

Рис. 2. Галерея Ісаака Мішка у Дартмутському коледжі

Таким чином, часто в оформленні стін виставкового залу використовують ахроматичні кольори, в особливості – білий, світло-сірий, іноді чорний. Якщо потрібен хроматичний фон, то це в свою чергу спокійні мало насичені кольори: пісочний, бежевий, коричневий, синьо-сірий, теракотовий. Це сприяє концентрації уваги відвідувача, в першу чергу, на об'єктах експозиції. Але, дійсно, жоден колір ніколи не повинен бути виключений при створенні кольорової палітри для експонату. Проте, часто вирішення колірної палітри пов'язано з актуальними тенденціями дизайну, або тимчасовими обмеженнями. Якщо ж галерея багатофункціональна і змінюється кілька разів на рік, хроматичний фон стін не вимагає багато фінансових і часових витрат, аніж перефарбовування стін для кожної нової виставки [7]. Тому простіше і дешевше зберегти стіни у їх первозданному вигляді.

З цієї ж причини в виставковому просторі часто виключають драматичні та динамічні кольори стін: нейтральний колір має тенденцію відповідати більшій кількості різноманітних подій, ніж яскравий та сміливий. Білий колір має свої переваги і приносить певну користь для виставкового простору і експонатів різними способами. Наприклад, білий колір відбиває світло і робить простір більше і яскравіше, ніж він є (рис. 3).

Рис. 3. Приклад застосування хроматичного фону стін. Музей Соломона Гуггенхейма в Нью Йорку

Білий колір також поглинає ультрафіолетове випромінювання, допомагаючи захистити галерейні об'єкти від шкідливого світла, яке може проникати через вікна [8]. Можливо, саме тому білий й інші нейтральні кольори зазвичай зустрічаються в виставковому просторі: спектр хроматичних кольорів має різні переваги перед динамічними і яскравими.

Саме композиція, тон і відчуття галерейних робіт повинні визначати колір стін [8]. Наприклад, темна робота не обов'язково найкраще експонується на світлій поверхні. Проте, при визначенні кольору стін для виставки враховується безліч факторів, включаючи відносну сталість конкретної інсталяції, вартість перефарбовування, необхідність контрастного фону, необхідність виділення особливого твору мистецтва, або виставкового модуля, і надання йому особливого значення.

Більшість галерей перефарбовують стіни для кожної нової інсталяції, будь то незначне втручання в навколишній простір або тотальна зміна середовища [8]. Однак зараз

частіше віддають перевагу регулярним перефарбуванням виставкового простору для майбутнього показу. Оскільки процес проектування з використанням кольору може бути досить трудомістким і складним, власники виставкового павільйону часто знаходять натхнення у дизайнерів інтер'єру при виборі нового кольору для виставкових стін. Методи оформлення виставкового інтер'єру базуються на висновках про психологію кольору, але також дивляться, як колір впливає на навколишнє середовище в залежності від того, де в приміщенні він застосовується: стіни, стеля та підлога. Розташування кольору у внутрішньому просторі може мати велике значення та впливати на характер приміщення, його психологічне сприйняття і наступні реакції аудиторії на нього [10].

Те, як колір виглядає на стінах, може сприйматися людиною інакше і викликати незвичні відчуття. Колір має різний вплив на аудиторію, адже в маленьких масштабах виглядає інакше, аніж в великих. Кожен колір має своє індивідуальне значення і психологічний вплив на людину. Так, наприклад, червоний колір розглядається як агресивний або збуджуючий колір, помаранчевий – як теплий або яскравий, жовтий – як захоплюючий або дратівливий (в залежності від ступеня насичення), зелений – як безпечний, спокійний, надійний або пасивний, синій – як прохолодний, підбадьорливий або космічний; фіолетовий як покірний, сірий як нейтральний або нудний, білий як нейтральний, порожній, стерильний або без енергії і чорний як зловісний [14]. Хоча цей список може служити хорошим орієнтиром для вибору кольору стін в виставковому просторі, він не повинен бути єдиним фактором, що використовуються при визначенні остаточного кольору.

Щоб сформувані колірну композиційну схему для експонату, слід визначити найтеплішу пляму і найхолоднішу в даному об'єкті. Потім визначаємо колір середній по теплоті між двома цими знайденими кольорами. Потрібно мати на увазі, що в експозиції виставки може бути відсутнім значна частина колірної діапазону, тому ми беремо не абсолютне значення теплоти, а відносне. Середнє знайдене значення – це і є композиційний колірний центр [3-4]. Важливо пам'ятати, що колір впливає на людину на фізіологічному та психологічному рівні [2]. Колірне рішення формує сприйняття не тільки інтер'єру в цілому, але й його експонатів. Застосування різних фактур для фону – грубої поверхні полотна, гладких текстильних матеріалів, численних сортів паперу, картону, фанери, дерева, пластика, металу – допомагає уникнути монотонності і одноманітності в залі.

Отже, застосування сукупності усіх наведених композиційних прийомів і засобів буде впливати на гармонійне та якісне формування внутрішнього простору виставкових комплексів. При цьому важливим є забезпечення стилістичної єдності і цілісності всього внутрішнього виставкового середовища.

Висновки

Аналіз літератури та сучасної практики проектування та експлуатації внутрішніх виставкових просторів, дозволив виявити основні прийоми і засоби дизайну, що впливають на створення їх композиційної єдності і цілісності, а також сприяють формуванню якісного та гармонійного експозиційного середовища.

До таких прийомів і засобів відносяться: організація раціонального графіку руху глядачів, в залежності від параметрів приміщень і експонатів; композиційні прийоми їх розташування; масштабність, контрастність, нюансність розташування й оформлення експозиції; організація відповідного освітлення та кольорового вирішення інтер'єру в цілому та різноманітних експонатів.

Проведені дослідження дали можливість обґрунтувати теоретичні основи оптимізації внутрішнього простору виставкових комплексів та розробити пропозиції, щодо функціонально-планувальних та композиційних прийомів розташування експонатів.

Список використаних джерел

1. Клікс Р. Р. Художнє проектування експозицій. М., 1978. – 368с.
2. Літвінов В. В. Практика сучасної експозиції. М., 1989. – 192 с.
3. Савицька О. С. Принципи архітектурно-планувальної організації виставкових комплексів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. арх. наук: спец. 18.00.02 «Архітектура будівель і споруд». / Савицька О. С. – К., 2005. – 29 с.
4. Савицька О. С. Гнучке планування виставкових комплексів. // Регіональні проблеми архітектури та будівництва. – Випуск 5-6. – Одеса: Архітектурний інститут ОГАСА, 2003. – С. 152-155.

References

1. Kliks, P.P. (1978). *Khudozhnie proektuvannia ekspozytsii*. [Artistic design of expositions]. Moscow [in Russian].
2. Litvinov, V.V. (1989). *Praktyka suchasnoi ekspozytsii* [Practice of moder exposition]. Moscow [in Russian].
3. Savytska, O.S. (2005). *Pryntsypy arkhitekturno-planuvalnoi orhanizatsii vystavkovykh kompleksiv* [Principles of architectural and planning organization of exhibition complexes]. Kyiv: special. 18.00.02 Architecture of buildings and structures [in Russian].
4. Savytska, O.S. (2003). *Hnuchke planuvannia vystavkovykh kompleksiv*. [Flexible planning of exhibition complexes]. Regional problems of architecture and construction. Issue 5-6. Odessa: OGASA Institute of Architecture [in Russian].

5. Ревякін В. І. Рекомендації з проектування музеїв. М. : Стройиздат, 1997. – 74 с.
6. Богородський С. В. Художня виставка в умовах сучасної культури. Санкт-Петербург, 2007. – 157 с.
7. Васильєва П. В. Кольорова гармонія інтер'єру: планування та оформлення. М., 2006. – 126 с.
8. Баркер Лінда. Оформлення стін: 100 нових дизайнерських рішень. М., 2006. – 144 с.
9. Джуліус П. Основи ергономіки. Людина, простір, інтер'єр: довідник по проектним нормам / П. Джуліус, З. Мартин – М., 2006. – 320 с.
10. Ле Корбюзьє. Архітектура ХХ століття. М. : Прогрес, 1980. – 303 с.
11. Мезенін В. К. Парад всесвітніх виставок. М., 1990. – 160 с.
12. Нойферт Ернст. Будівельне проектування. Москва, 2009. – 560 с.
13. Рунге В. Ф. Ергономіка в дизайні середовища / В. Ф. Рунге, Ю. П. Манусевич. – М., 2005. – 327 с.
14. Числетт Хеллен. Золоті правила дизайну: Стиль Келлі Хоппен. М., 2005. – 178 с.
15. Абизов В. А. Архітектура громадських будівель з гнучким плануванням / В. А. Абизов, В. В. Куцевич. – К. : Будівельник, 1990. – 110 с.
5. Reviakin, V.I. (1997). *Rekomendatsii z proektuvannia muzeiv* [Recommendations for designing museums]. Moscow: Stroizdat [in Russian].
6. Bohorodskiy, S.V. (2007). *Khudozhnia vystavka v umovakh suchasnoi kultury* [Art exhibition in the conditions of modern culture]. St. Petersburg [in Russian].
7. Vasylieva, P.V. (2006). *Kolorova harmoniia inter'ieru: planuvannia ta oformlennia* [Interior color harmony: planning and design]. Moscow [in Russian].
8. Barker Linda. (2006). *Oformlennia stin: 100 novykh dizainerskykh rishen* [Wall design: 100 new design solutions]. Moscow [in Russian].
9. Dzhulius, P., Martyn, Z. (2006). *Osnovy erhonomiky. Liudyna, prostir, inter'ier* [Fundamentals of ergonomics. Man, space, interior]. Moscow [in Russian].
10. Le Korbiuzie. (1980). *Arkhitektura XX stolittia* [Architecture of the twentieth century]. Moscow: Progress [in Russian].
11. Mezenin, V.K. (1990). *Parad vsesvitnikh vystavok* [Parade of world exhibitions]. Moscow [in Russian].
12. Noifert Ernst. (2009). *Budivelne proektuvannia* [Construction design]. Moscow [in Russian].
13. Runhe, V.F., Manusevych, Yu.P. (2005). *Erhonomika v dyzaini seredovyshcha* [Ergonomics in environmental design]. Moscow [in Russian].
14. Chyslett Khellen. (2005). *Zoloti pravyla dyzainu* [Golden rules of design. Kelly Hoppen style]. Moscow [in Russian].
15. Abyzov, V.A., Kutsevych, V.V. (1990). *Arkhitektura hromadskykh budivel z hnuchkym planuvanniam* [Architecture of public buildings with flexible planning]. Kyiv: Budivelnyk [in Ukrainian].

Abyzov Vadim

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5494-8230>

Scopus Author ID: [57196951264](https://orcid.org/57196951264)

Vaddimm77@gmail.com

Kyiv National University of
Technologies and Design

Sidorova Alina

lolsidorova@gmail.com

Kyiv National University of
Technologies and Design

**Особенности дизайна внутреннего выставочного пространства:
композиционные приемы и средства****Абызов В. А., Сидорова А. А.***Киевский национальный университет технологий и дизайна***Цель.** Выявить особенности дизайна внутреннего выставочного пространства и предложить общие рекомендации по его формированию.**Методика.** Изучение и анализ литературных источников, сравнительный анализ, исторический анализ выставочной среды, графоаналитический анализ выставочного пространства, обобщение опыта проектирования и строительства выставочных комплексов.**Результаты.** Проведенные исследования позволили обосновать теоретические основы оформления внутреннего выставочного пространства и разработать предложения по планировочным и композиционным приемам расположения экспонатов. Также рассмотрена вариативность оформления экспонатов, их освещение и цветовое решение общего внутреннего пространства.**Научная новизна.** Определены особенности формирования дизайна и планировочной структуры выставочного пространства; определены композиционные приемы, вариативность расположения и оформления экспонатов, их освещение и цветовое решение в интерьере.**Практическая значимость.** Результаты исследований могут быть использованы при проектировании дизайна выставочного пространства и составлении задач на его проектирование.**Ключевые слова:** дизайн, выставка, внутреннее пространство, композиция, цвет**Features of the design of the internal exhibition space: compositional techniques
and means****Abizov V., Sidorova A.***Kyiv National University of Technology and Design***Purpose.** Revealing design features of the internal exhibition space and suggested general recommendations for its formation.**Methodology.** Study and analysis of literary sources on the topic of the project, comparative analysis, historical analysis of the exhibition environment, graphic-analytical analysis of the exhibition space, generalization of experience in the design and construction of exhibition complexes.**Findings.** The research made it possible to substantiate the theoretical foundations of the design of the internal exhibition space and to develop proposals for planning and compositional techniques for the arrangement of exhibits. The variability of the design of the exhibits, their lighting and the color scheme of the common interior space are also considered.**Originality.** The features of the formation of the design and planning structure of the exhibition space are determined; compositional techniques, variability of arrangement and design of exhibits, their lighting and color scheme in the interior are determined.**Practical value.** The research results can be used in the design of the exhibition space and in the preparation of tasks for its design.**Keywords:** design, exhibition, interior space, composition, color